

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

19 maart 1998

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van de heren André Denys, Paul Van Grembergen en Jos Geysels –

**houdende wijziging van artikel 24bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980
tot hervorming der instellingen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
uitgebracht door de heer Julien Demeulenaere**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Georges Cardoen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Georges Cardoen, mevrouw Veerle Heeren, de heren Marc Olivier, Mark Van der Poorten ;

de heren Ward Beysen, Julien Demeulenaere, Francis Vermeiren ;

de heren Herman De Loor, André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heren Filip Dewinter, Christian Verougstraete ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Leonard Quintelier, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Bart Vandendriesche, Marc Van Peel ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Feytons ;

de heren Johnny Goos, Jacques Timmermans, Tuur Van Wallendael ;

de heren Wilfried Aers, Frank Creyelman ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Zie :

844 (1997-1998)

– Nr. 1 : Voorstel van bijzonder decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzettingen door de indieners van het voorstel van bijzonder decreet	4
II. Algemene bespreking	6
III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	14
IV. Eindstemming	14

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting besprak op 5 maart 1998 het voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van artikel 24bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

I. Inleidende uiteenzettingen door de indieners van het voorstel van bijzonder decreet

De heer *André Denys* plaatst het voorliggende voorstel van bijzonder decreet in het kader van de Nieuwe Politieke Cultuur (NPC) en de verfijning van de democratie. Hij wenst het belang van het voorstel te minimaliseren noch over te waarderen. De VLD-fractie hecht alleszins meer belang aan een aantal andere dossiers, zoals de veralgemening van het referendum, de rechtstreekse verkiezing van de minister-president of het vastleggen van de ministeriële verantwoordelijkheid.

De spreker is van oordeel dat de gesprekken inzake NPC en de verfijning van de democratie niet mogen stilvallen en dat er daaraan ook conclusies moeten worden verbonden. Het werken aan een nieuwe politieke cultuur moet volgens hem helpen in de strijd tegen de normvervaging, die zo treffend werd beschreven in het tweede rapport van de 'Commissie-Dutroux'. Om in te gaan tegen fenomenen als normvervaging is het belangrijk dat er wordt nagedacht over de kerntaken van de politiek en van de politieke mandataris.

De spreker benadert de discussie over de decumulatie vanuit een viervoudige invalshoek, met name de belangenvermenging, de financiële vergoedingen, de machtsconcentratie en ten slotte de tijdsbesteding. Wat het financiële aspect betreft, verwijst de spreker naar de werkzaamheden van de federale werkgroep onder leiding van Kamervoorzitter Raymond Langendries. Daar werd tussen CVP, SP, PS, PSC en PRL afgesproken dat een parlementair mandaat kan gecumuleerd worden met een lokaal uitvoerend mandaat, maar de extra vergoeding mag maximaal de helft van de parlementsbedragen. Dat overleg leverde dus enkel een cumulatiebepanking op, die bovendien uitsluitend is toegespitst op het element vergoedingen. Voor de VLD-fractie is dit element in de discussie over decumulatie eerder bijkomstig, omdat men ervan overtuigd is dat er slechts weinig mandatarissen zijn die zich door het opstapelen van mandaten verrijken.

Het element tijdsbesteding kan een probleem stellen, zij het dat dit van persoon tot persoon kan verschillen. Sommigen gaan beter om met het beheer van hun tijd of zijn werkkluster dan anderen. Bovendien kan men een dergelijk element moeilijk legistiek vertalen. Dit neemt niet weg dat politici die meerdere mandaten cumuleren, in de wandelingen vaak wel durven toegeven dat zij tijd tekortkomen om de verschillende mandaten behoorlijk uit te oefenen.

Zonder het belang van de aspecten financiële vergoedingen en tijdsbesteding te willen wegcijferen, wenst de VLD-fractie in de discussie over de decumulatie toch vooral de problemen in verband met de machtsconcentratie en de belangenvermenging te benadrukken. Het opstapelen van verschillende functies in hoofde van een politiek mandataris werkt volgens de spreker machtsconcentratie in de hand. Dat wordt best vermeden omdat dit aanleiding kan geven tot het niet juist uitoefenen van het zo delicate begrip 'macht' in de politiek. De spreker wijst in dit kader tevens op de elementen machtsslijtage en machtsgevenning, die kunnen optreden als iemand een bepaalde periode (bijvoorbeeld 10 jaar) een ministeriële functie uitoefent.

Wat de belangenvermenging betreft, benadrukt de spreker dat hij hiermee niet de belangenvermenging voor persoonlijke doeleinden bedoelt. Hij verduidelijkt dat volgens hem het algemeen belang voor een burgemeester - zelfs al handelt die op de meest integere wijze - iets anders is of moet zijn dan het algemeen belang voor een parlements lid. Zo is het logisch en begrijpelijk dat een burgemeester ijvert voor het binnenrijven van zoveel mogelijk subsidies voor zijn gemeente, bijvoorbeeld met het oog op infrastructuurwerken. Als men evenwel in het Vlaams Parlement beslissingen moet treffen over een subsidiëringsbeleid op regionaal niveau, moet dat vanuit een ander concept benaderd worden. Als men de hoedanigheid van burgemeester en parlements lid combineert - ook wanneer men dit doet vanuit de meest integere instelling - gaat daarvan een beïnvloeding uit die maakt dat er sprake is van een rolconflict. Ter illustratie verwijst de spreker naar de discussies die er in de gemeenten hebben plaatsgevonden naar aanleiding van de elektriciteitscontracten met Electrabel. Het is begrijpelijk dat een burgemeester voor zijn gemeente zoveel mogelijk dividenden nastreeft, zelfs als daar een verlenging van het distributiemonopolie van Electrabel tegenover staat. Vanuit regionaal oogpunt moet men evenwel vaststellen dat de monopoliepositie van Electrabel leidt tot hogere elektriciteitsprijzen.

De spreker wijst erop dat er zich in de werkgroep ‘verfijning van de democratie’ in het Vlaams Parlement een meerderheid begon af te tekenen voor een volledige decumulatie. Op het ogenblik dat de federale werkgroep-Langendries een akkoord bereikte over een beperkte vorm van decumulatie, werden de gesprekken in het Vlaams Parlement over decumulatie helaas gestaakt. De vraag stelt zich of het niet aangewezen is dat het Vlaams niveau inzake de decumulatie een voortrekkersrol zou spelen. De spreker verwijst naar het aanvaankelijke voornemen van de deelnemers aan de werkgroep ‘verfijning van de democratie’ om zich niet te spiegelen aan datgene wat er op federaal niveau haalbaar was. De deontologische code voor politieke mandatarissen is daar een sprekend voorbeeld van. Op dat vlak heeft het Vlaams Parlement met succes een voortrekkersrol gespeeld. Als men die rol óók zou kunnen waarmaken inzake de decumulatie, zal daarvan allicht ook een effect uitgaan op de andere niveaus.

De spreker doet ten slotte een oproep om het voorstel van bijzonder decreet op een serene wijze, los van partijpolitieke overwegingen te behandelen. Hij erkent dat de problematiek ook binnen zijn partij, die tal van burgemeesters en schepenen telt, erg gevoelig ligt. Niettemin meent hij dat de tijd rijp is om inzake de decumulatie een stap vooruit te zetten.

Volgens de heer *Paul Van Grembergen* verwacht de publieke opinie een efficiënt antwoord van de ‘gevestigde’ politieke partijen op een aantal vragen die er in de samenleving leven. Een deel van het antwoord op die vragen kan gevonden worden in een ontduubeling van de mandaten.

Een uitvoerend mandaat op gemeentelijk vlak moet goed uitgeoefend worden. Sinds 1976 vonden fusies plaats die bedoeld waren om het draagvlak van de gemeenten te vergroten en de kwaliteit van de gemeentelijke ambtenaren te verbeteren. Die doelen werden in grote mate gerealiseerd. Daartegenover staat dat de lokale politici onvoldoende mee zijn geëvolueerd in de richting van datgene dat de verruimde gemeenten als nieuwe opdracht hebben gekregen.

Volgens de spreker moet de ambtsuitoefening op lokaal vlak helder en doorzichtig zijn. Burgemeesters en schepenen moeten bereikbaar zijn tijdens de gewone diensturen (en niet enkel tijdens de ‘spreekuren’) zoals dat met ambtenaren het geval is. Op dit ogenblik is dit om diverse redenen, waaronder de gebrekkige vergoedingen en het ontbreken van een statuut, niet het geval. Verder is de

spreker van oordeel dat in een federalistisch opgebouwde staat (gemeenten-deelstaat-nationale staat-Europa) de kringen van verantwoordelijkheid moeten afgebakend zijn, met verkozen en uitvoerende mandatarissen per kring of niveau. Dat komt de helderheid en de duidelijkheid van de machtsuitoefening ten goede.

De spreker benadrukt dat de menselijke mogelijkheden begrensd zijn. Men zou zich moeten bezinnen over de prijs die men op fysisch en sociaal vlak betaalt als men op verschillende niveaus actief wil zijn. Machtsuitoefening op verschillende niveaus tegelijk valt ook moeilijk te combineren, zowel op het vlak van kennis, van voorbereiding van dossiers als inzake de communicatie met de burger.

De spreker is er zich van bewust dat het voorstel van bijzonder decreet niet allesomvattend is. Het heeft bijvoorbeeld geen betrekking op de vrije beroepen en ook de mandatarissen in intercommunales worden door het voorstel niet noodzakelijk gevat. De VU-fractie is alleszins bereid om ook op die vlakken mee te werken aan initiatieven met het oog op decumulatie. Het voorstel van bijzonder decreet dient dan ook beschouwd te worden als een eerste spoor in de richting van meer zuiverheid en transparantie inzake machtsuitoefening. Indien er een decumulatie tot stand zou komen, is het uiteraard essentieel dat de discussie gevoerd wordt over de financiële vergoedingen en de sociale omkadering van diegenen die zich ten dienste van de samenleving willen stellen.

De heer *Jos Geysels* is van oordeel dat brede lagen van de bevolking waarneembare veranderingen met betrekking tot het ‘politieke bedrijf’ en ‘het bedrijven van de politiek’ verwachten. Het voorstel van bijzonder decreet strekt er volgens hem toe een dergelijke waarneembare trendbreuk te realiseren. De spreker verklaart dat het voorstel uitgaat van een positieve visie op de organen van de democratie. Die visie heeft te maken met de kracht, de prerogatieven en de doelstellingen van een modern parlement in de 21ste eeuw. Bovendien is het voorstel gebaseerd op een streven naar herwaardering van de rol van de verkozen organen en van de mandatarissen in de lokale besturen, zowel op het niveau van de gemeenteraad als van het ambt van burgemeester en schepenen. Verder is het voorstel geïnspireerd door een streven naar bestuurlijke vernieuwing in Vlaanderen en naar versterking van het democratisch gehalte van de instellingen op de verschillende niveaus. Ten slotte wijst de spreker op het belang van het menselijke aspect. Een mens kan geen zesendertig dingen

tegelijk goed doen, zeker niet als de functies ingewikkelder en tijdrovender worden.

De spreker wijst erop dat er geen twijfel kan bestaan over de bevoegdheid van het Vlaams Parlement om een onverenigbaarheid in te voeren tussen lokale uitvoerende mandaten en het mandaat van Vlaams parlements lid. Hij hoopt op een snelle uitvoering van het Sint-Michielsakkoord inzake de regionalisering van de gemeente- en provinciewet, zodat het Vlaams Parlement alle aspecten van de problematiek zal kunnen behandelen.

Het pleidooi voor een ontkoppeling van een uitvoerend gemeentelijk mandaat en het mandaat van Vlaams parlements lid heeft volgens de spreker te maken met het scala van rolvervaging, rolconflict en in uiterste gevallen belangenvermenging. Hij wijst wel op het bestaan van een marge; niet alle rolconflicten leiden tot dubieuze belangenvermenging en niet elk rolconflict geeft noodzakelijk aanleiding tot rolvervaging.

De spreker haalt het onderzoek aan van professor Johan Ackaert naar de tijdsbesteding van burgemeesters. Dat onderzoek is gebaseerd op enquêtes bij de burgemeesters zelf. Daaruit is gebleken dat, gelet op de toenemende complexiteit, de cumulatie van een lokaal uitvoerend mandaat met dat van parlements lid op termijn niet meer haalbaar is zonder het ene of het andere mandaat te verwaarlozen.

Verder verwijst de spreker naar het advies van de Commissie Bestuurlijke Organisatie (CBO) over de organisatie van het binnenlands bestuur in Vlaanderen¹. In dat advies worden functionele en zakelijke argumenten aangereikt om aan te tonen waarom een decumulatie aangewezen is. Een eerste argument vloeit voort uit de vaststelling dat een gemeentelijk mandaat als een volwaardige bezigheid moet worden beschouwd. Ten tweede moet volgens de CBO ook het parlementair mandaat versterkt worden, wat impliceert dat het een (meer dan) voltijdse bezigheid is. Ten derde leidt volgens de CBO de cumulatie van een parlementair mandaat met een lokaal uitvoerend mandaat tot rolverwarring en tot een onduidelijke vermenging van verantwoordelijkheid inzake de binnenlandse bestuursorganisatie. Een vierde argument is dat

cumulatie bepaalde gemeenten bevoordeelt in hun contacten met de provinciale, regionale en federale overheden, terwijl andere gemeenten die tijdelijk of langdurig niet over cumulerende mandatarissen beschikken worden benadeeld. Ten slotte wijst de CBO erop dat cumulatie leidt tot machtsconcentratie en tot belangenvermenging tussen de bestuursniveaus.

Volgens de spreker is uit de besprekingen in het Uitgebreid Bureau van het Vlaams Parlement inzake een nieuwe politieke cultuur een brede consensus gegroeid met betrekking tot de voorgestelde decumulatie, zij het dat de CVP-fractie voorbehoud maakte wat het aantal inwoners betreft. Ter staving van die consensus verwijst hij naar de persberichten daarover van het Uitgebreid Bureau, de politieke fracties en zelfs sommige partijbureaus. De spreker meent dat er ook bij de raadsleden zelf een consensus over de decumulatie aan het groeien is.

De spreker besluit dat het Vlaams Parlement alleszins bevoegd is om een onverenigbaarheid in te voeren tussen een parlementair mandaat en een lokaal uitvoerend mandaat. Hij meent een breed draagvlak te kunnen waarnemen voor een decumulatie, zowel in de samenleving als in de politieke fracties. Hij erkent dat het voorstel een beperkte draagwijdte heeft, maar daar staat tegenover dat het realiseerbaar is. Ten slotte zou het een voor iedereen waarneembare stap zijn, die bovendien kadert in een vernieuwende visie op de bestuurlijke organisatie.

II. Algemene bespreking

De heer *Johan De Roo* verwijst naar de debatten die er over de cumulatie en decumulatie werden gehouden naar aanleiding van de besprekingen in het Uitgebreid Bureau over de nieuwe politieke cultuur. Hij stelt vast dat er over de problematiek van de decumulatie geen volledige overeenstemming werd bereikt. Verder verklaart hij dat voorafgaand aan een eventuele decumulatie bepaalde voorwaarden dienen te zijn vervuld, met name een statuut voor de lokale mandataris en duidelijkheid over de vraag welk soort parlementsleden men in het Vlaams Parlement wil en nodig heeft. Heeft Vlaanderen parlementsleden nodig die weten waarover zij spreken, die contacten hebben met wat op het terrein gebeurt, die kunnen nagaan dat de decreten in concreto toepasbaar en uitvoerbaar zijn? Heeft men parlementsleden nodig die vertrouwd zijn met de private sector, als ondernemer

¹ De organisatie van het binnenlands bestuur in Vlaanderen. Advies van de Commissie Bestuurlijke Organisatie aan de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, 15 april 1997.

zowel als werknemer ? Dat zijn volgens de spreker de fundamentele vragen die eerst moeten beantwoord worden.

Ten gronde is de CVP-fractie volgens de spreker reeds geruime tijd voorstander van een cumulatieve beperking. De fractie kan evenwel geen volledig cumulatieverbod aanvaarden dat enkel voor de publieke sector zou gelden, terwijl dat voor de private sector niet het geval zou zijn. De problematiek van de belangenvermenging kan zich immers evenzeer voordoen bij cumulatie van een parlementair mandaat met een belangrijke functie in de private sector. Wat de tijdsbesteding betreft, is de spreker van oordeel dat de aanwezigheid in het Vlaams Parlement van diegenen die ook een lokaal mandaat vervullen zeker niet te wensen overlaat. Hij stelt de vraag of hetzelfde kan worden gezegd van de heren Huts en De Simpel van de VLD-fractie in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, die hun parlementair mandaat cumuleren met hun ondernemerschap.

De spreker wijst erop dat de werkzaamheden van de werkgroep-Langendries geleid hebben tot het voornemen om te komen tot wettelijke afspraken die voor alle parlementaire assemblees zouden gelden. In die werkgroep werd afgesproken dat een parlements lid enkel mits naleving van klaar en duidelijke limieten nog een lokaal uitvoerend mandaat mag uitoefenen. De afspraken in de werkgroep-Langendries zijn evenwel niet volmaakt, want ook hier blijven de private functies helaas buiten schot. De spreker is van oordeel dat een dergelijke salamisering van de problematiek niets oplost en ook in strijd is met de afspraken die er in het Uitgebreid Bureau over de decumulatie werden gemaakt.

De spreker stelt dat de CVP-fractie zich zal verzetten tegen een totaal cumulatieverbod voor politieke mandaten. Hij is wel voorstander van een verantwoorde cumulatieve beperking, die desgewenst verstrekender mag zijn dan het akkoord dat in de werkgroep-Langendries werd bereikt. Voorwaarde is wel dat er een evenwichtige regeling komt voor zowel de publieke als de private sector.

De spreker erkent dat de taak van parlements lid vandaag zowel fysisch als psychisch zwaar is. Dat geldt evenwel ook voor andere taken in het maatschappelijk veld, zoals bijvoorbeeld die van zelfstandige of van directeur van een onderneming. Wat het argument van de machtsslijtage betreft, benadrukt de spreker dat het de kiezer is die beslist of een kandidaat een lokaal en een parlementair mandaat kan uitoefenen.

De spreker roept ten slotte de partijen van de initiatiefnemers van het voorstel van bijzonder decreet - in het bijzonder de VLD en de VU - op tot een consequente houding. Indien het die partijen werkelijk menens is, zouden hun lokale uitvoerende mandatarissen die tevens parlements lid zijn hun burgemeester- of schepenambt onmiddellijk moeten opgeven. De voorstanders van de cumulatie uit die partijen speculeren volgens de spreker op de leden van de meerderheid om het voorstel te verwerpen. Hij verklaart niet langer bereid te zijn de kastanjes voor anderen uit het vuur te halen en de cumulerende mandatarissen van VLD en VU voor hun verantwoordelijkheid te zullen plaatsen.

De heer *Gilbert Bossuyt* verklaart dat de meerderheidsfracties zich in dit dossier bewust op één lijn opstellen. Hij verwijst naar de conclusies van de besprekingen van het Uitgebreid Bureau over de nieuwe politieke cultuur. De SP-fractie ziet geen nieuwe politieke elementen in de discussie over de decumulatie en blijft dan ook onverkort achter die conclusies staan. De spreker verwijt de initiatiefnemers dat zij het thema van de decumulatie omwille van louter politieke opportuniteitsmotieven opnieuw op de agenda hebben geplaatst. Hij meent dat dit geen goede manier is om een dergelijke delicate discussie aan te pakken.

De spreker erkent dat zijn fractie in het kader van de besprekingen van de nieuwe politieke cultuur voorstellen heeft gedaan in de richting van een volledige decumulatie. Die voorstellen werden gedaan om in overleg met alle politieke partijen na te denken over de vraag welk soort mandataris wij willen in de politieke assemblees. Het antwoord op die vraag is niet eenduidig. De spreker stelt dat er twee mogelijkheden zijn, met name het Angelsaksische systeem dat geen of nauwelijks cumulatie toelaat (zoals het bijvoorbeeld in Nederland en het Verenigd Koninkrijk bestaat), ofwel het Latijnse systeem waar dat wel toegelaten is (bijvoorbeeld in Frankrijk). Men moet vaststellen dat beide systemen democratisch zijn en dat er in de twee systemen ontsporingen mogelijk zijn. Ontsporingen zijn dus niet inherent aan het al of niet cumuleren. De spreker merkt op dat men het Nederlandse model - waar hij persoonlijk voorstander van is - in Nederland zelf in vraag begint te stellen. Dat impliceert volgens hem dat één model niet zaligmakend is. Men moet de intellectuele eerlijkheid opbrengen om op een objectieve manier de voor- en de nadelen van de verschillende systemen met elkaar te vergelijken.

De spreker merkt op dat de politici die cumuleren, democratisch verkozen zijn. Het zijn nog steeds de

kiezers die bewust gestemd hebben op politici waarvan zij wisten dat zij mandaten cumuleerden. De bevolking verwacht dat de verkozenen hun mandaat op een inhoudelijk sterke manier vervullen. Een decumulatie geeft evenwel geen enkele garantie dat de politicus inhoudelijk sterker zal zijn.

De spreker doet een oproep om de discussie over de decumulatie op een volwassen en bezonnen manier te voeren, los van opportunistische politieke overwegingen. Men moet bij de mensen niet de verwachting creëren dat het invoeren van een beperkt cumulatieverbod op zich zal leiden tot een zuiverder politiek functioneren. Er bestaat een hele rist van voorstellen die, in een periode dat de geloofwaardigheid van het politiek mandaat inderdaad op het spel staat, beogen om dat mandaat te revaloriseren. De spreker verwijst naar SP-parlementairen die in het verleden ontslag namen om het burgemeesterschap in een grote stad waar te nemen. Hij haalt tevens de voorstellen aan van de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Louis Tobback, die ertoe strekten om een grotere transparantie te creëren inzake de vervulling van politieke mandaten, hetgeen tevens een goed statuut voor de lokale mandataris en een beperking van het aantal (schepen)mandaten impliceerde. Ten slotte verwijst de spreker naar de voorstellen die door minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte en door Kamerleden van zijn partij werden voorgelegd aan de werkgroep-Langendries. Die voorstellen gingen veel verder dan hetgeen de werkgroep-Langendries als resultaat kan voorleggen.

De spreker verklaart evenwel dat, nu de werkgroep-Langendries bij consensus tot een besluit is gekomen, zijn partij zich bij die besluiten neerlegt. Dat is tevens de reden waarom zijn partij inzake het voorstel van bijzonder decreet dezelfde positie inneemt als de CVP-fractie. Gelet op die consensus, kan men volgens de spreker van de meerderheidspartijen moeilijk verwachten dat zij het voorstel van bijzonder decreet positief zouden onthalen. Hij verklaart dat de indieners zich hiervan zeer goed bewust zijn en dat zij precies daarom - in een pre-electoraal jaar - aandringen op een spoedbehandeling van het voorstel. Verder merkt de spreker op dat het SP-standpunt inzake decumulatie inhoudelijk gekoppeld is aan voorwaarden (het statuut van de mandataris), die evenwel niet tot de bevoegdheden van het Vlaams Parlement behoren.

Ten persoonlijke titel stelt de spreker dat hij begrip kan opbrengen voor bepaalde cumulaties. Het gaat uiteindelijk om een individuele keuze. Hij

erkent tevens dat er in sommige omstandigheden opportuniteitsoverwegingen kunnen meespelen. De fractie van de spreker heeft aan bepaalde verkozenen van zijn fractie, die tevens een lokaal uitvoerend mandaat bekleden, uitdrukkelijk gevraagd dat lokaal mandaat ook te vervullen, dit in het belang van de lokaliteit waarvoor men het mandaat uitoefent.

De spreker besluit dat de SP-fractie bereid is de problematiek van de decumulatie op een globale, verstandige manier te bespreken. Er mag geenszins op een overhaaste en politiek-opportunistische manier te werk worden gegaan. Voorts pleit de spreker voor gelijke regels voor alle politieke mandatarissen van het land.

Het valt de heer *Jos Geysels* op dat sommige sprekers in de commissie een andere argumentatie hanteren en standpunt innemen dan toen zij deelnamen aan de debatten over de nieuwe politieke cultuur in het Uitgebreid Bureau. Terwijl zij toen pleitten vóór een decumulatie, zelfs zonder daaraan voorwaarden te verbinden, zijn ze er nu plots tegen. Volgens de spreker heeft deze flexibiliteit in de argumentatie te maken met de werkzaamheden van de werkgroep-Langendries.

De heer *Gilbert Bossuyt* verwijt de vorige spreker een politiek spelletje te spelen. De spreker beweert ook in het Uitgebreid Bureau steeds te hebben bepleit de problematiek in een breder kader te behandelen.

De heer *Filip Dewinter* merkt op dat blijkbaar geen enkel debat politici meer boeit dan wanneer het hun eigen statuut of inkomen betreft. Hij heeft de indruk dat de debatten over de nieuwe politieke cultuur nog maar eens worden overgedaan. Het gaat volgens hem over een vals debat. Men trekt immers een rookgordijn op waarachter de reële problemen worden verscholen.

Het Vlaams Blok is voorstander van decumulatie, hetgeen trouwens in de statuten van de partij is opgenomen. De partij is van plan zich daar consequent aan te houden. De spreker meent bij partijen als de SP een gebrek aan een consequente houding waar te nemen. Eerst lanceert die partij naar aanleiding van de besprekingen over de nieuwe politieke cultuur in het Vlaams Parlement vergaande decumulatievoorstellen, terwijl men zich nu tevreden stelt met de volgens hem povere resultaten van de federale werkgroep-Langendries.

Hoewel voorstander van decumulatie, zal de Vlaams-Blokfractie het voorstel van bijzonder

decreet niet steunen. De spreker stelt vast dat de VLD er de voorkeur aan heeft gegeven samen te werken met de kleinste oppositiepartijen, terwijl de tweede grootste oppositiepartij niet bij het initiatief werd betrokken. In die omstandigheden kan men niet verwachten dat het Vlaams Blok zijn steun zou verlenen. Ofwel wordt het Vlaams Blok vooraf bij het overleg betrokken en kan men op zijn steun en loyaliteit rekenen, ofwel wordt het cordon sanitaire gehandhaafd en hoeft de oppositie niet meer op de medewerking van het Vlaams Blok te rekenen.

De spreker besluit dat zijn partij voorstander is van een decumulatie en dat principe ook via de partijstatuten in de praktijk brengt. Hij roept de andere partijen op dat principe ook in de partijstatuten op te nemen. Meer algemeen verklaart hij dat, zolang het cordon sanitaire wordt aangehouden, het Vlaams Blok zich zal desolidariseren van de andere oppositiepartijen. Op die manier zullen die oppositiepartijen volgens de spreker het slachtoffer worden van hun eigen politieke strategie.

Bij de heer *Francis Vermeiren* roept de huidige discussie herinneringen op aan het VLD-congres in Kortrijk, waar ook de decumulatie op de agenda stond. De vraag die zich volgens hem stelt is of politici die cumuleren hun taak goed of minder goed waarnemen. Hij verwijst naar de talloze keren dat kiezers in het verleden hun vertrouwen hebben geuit in de burgemeesters en schepenen die tevens een parlementair mandaat uitoefenen. Die kiezers hebben zich volgens de spreker niet vergist, hoewel een deel van de publieke opinie ons dat vandaag wil doen geloven. Hij is verder van oordeel dat de politici moeten stoppen met over zichzelf te spreken. Zij moeten daarentegen doen wat de mensen van hen verwachten en zichzelf wegcijferen. Dat laatste is evenwel niet gemakkelijk, want zoals dat in andere sectoren het geval is bevindt ook de politicus zich graag op de eerste rij.

De spreker meent dat de discussie over cumulatie of decumulatie te weinig gevoerd wordt in functie van de resultaten van het vervullen van verschillende mandaten. Verwijzend naar zijn eigen ervaringen in zijn gemeente en het parlement, stelt hij dat de resultaten voor de cumulerende politici - zeker wanneer die gemeten worden aan de hand van verkiezingsuitslagen - niet zo slecht zijn. Bovendien is de terreinkennis van cumulerende politici al zeer vaak ten goede gekomen aan de parlementaire werking.

De spreker verklaart nog in uitstekende conditie te zijn, ondanks het vele en harde werk dat hij als

burgemeester en parlementslid verricht. Dat werk beoefent hij met veel liefde en met de ambitie om het in functie van de bevolking zo goed mogelijk te doen. Hij meent verder in het voorstel een onterechte beschuldiging ten aanzien van cumulerende politici te bespeuren. Dat doet volgens hem onrecht aan al diegenen die via de politiek inspanningen doen om de samenleving te dienen. Indien de publieke opinie daar vandaag anders over oordeelt, zou dat wel eens veroorzaakt kunnen zijn door het feit dat de negatieve aspecten van de cumulatie voortdurend belicht worden.

De spreker deelt niet de mening van degenen die stellen dat een betere verloning van mandatarissen de problemen zal oplossen. Een betere verloning is voor sommigen ongetwijfeld een noodzaak, maar met een betere verloning krijgt men niet automatisch beter politiek personeel. Men zou integendeel een grotere professionalisering in de hand werken en mensen aantrekken die zich omwille van financiële redenen tot het politiek mandaat aangetrokken voelen. Over de bedenking dat een cumulerende burgemeester via zijn mandaat als parlementslid voordelen kan bedingen voor zijn gemeente, stelt de spreker dat dit enkel het geval is als men tot de meerderheidsfracties behoort.

De spreker besluit dat hij de hierboven aangehaalde motieven ook op het VLD-congres te Kortrijk heeft verdedigd en dat hij daar tegen het decumulatievoorstel heeft gestemd. Als democraat heeft hij zich evenwel bij het besluit van de meerderheid neergelegd. Dat neemt niet weg dat de spreker niet akkoord kan gaan met diegenen die vandaag de cumulerende burgemeesters met de vinger wijzen. Die mensen leveren integendeel goed werk en doen dat met veel liefde en ambitie voor het vak. De spreker verklaart met zijn standpunt over de cumulatie veel applaus en sympathie te hebben geoogst, maar uiteindelijk hebben zijn argumenten het niet gehaald. Als democraat in hart en nieren en als loyaal lid van de VLD, heeft hij zich daarbij neergelegd. Indien de VLD vandaag dus oordeelt dat een decumulatie aangewezen is, dan zal de spreker dat voorstel steunen.

Op de vraag van de heer *John Taylor* wat zijn standpunt is inzake de cumulatie met mandaten in de private sector, antwoordt de heer *Francis Vermeiren* dat hij op die problematiek de aandacht vestigde tijdens de besprekingen van het Uitgebreid Bureau over de nieuwe politieke cultuur. Hij stelt evenwel dat de democratie er niet mee gediend is als men de democratisch genomen beslissingen van de partij waarvan men lid is, niet naleeft. Hierbij aansluitend verklaart de heer

André Denys dat de VLD geen parlement wenst dat uitsluitend uit beroeps politici zou bestaan. Het VLD-congres heeft wel uitdrukkelijk beslist dat de belangenvermenging die zou kunnen ontstaan door de cumulatie met een privé-beroep te allen prijze dient te worden vermeden. De VLD is dan ook bereid om in overleg na te gaan hoe dergelijke belangenvermenging kan worden tegengegaan.

De heer *Herman De Loor* sluit zich aan bij het standpunt van de SP-fractie, zoals dat door de heer *Bossuyt* werd naar voren gebracht. Hij merkt op dat de normvervaging waarover de heer *Denys* sprak geen nieuw fenomeen is. De politici dragen daarvoor allicht een stuk verantwoordelijkheid, maar dat geldt evenzeer voor bijvoorbeeld de onderwijssector of de gezinnen in het algemeen. De spreker is zich ervan bewust dat de politici bij de bevolking momenteel minder aanzien en waardering genieten. De politici hebben dat volgens hem mee in de hand gewerkt door aan nestbevuiling te doen en door de politieke spelletjes die gespeeld worden tussen meerderheid en minderheid. Verder is hij van oordeel dat men geen algemene uitspraken kan doen over het fenomeen van de machtslijtage. Uiteindelijk komt het aan de kiezer toe om te oordelen of iemand al dan niet versleten is. Dergelijke fenomenen laten zich trouwens niet in regels vatten. De spreker merkt op dat het politieke bedrijf in toenemende mate wordt gepersonaliseerd. Alle traditionele partijen hebben daar schuld aan vermits ze er zich meer en meer toe laten verleiden om bekende personaliteiten op de verkiezingslijsten te zetten. De spreker roept op om de bevolking te benaderen met ideeën en ideologieën in plaats van met bekende gezichten.

Ten slotte vraagt de spreker aandacht voor het feit dat Vlaanderen, ondanks de fusies sinds 1976, een groot aantal kleine gemeenten telt (114 gemeenten met minder dan 10.000 inwoners op een totaal van 308 gemeenten). Diegenen die in die kleine gemeenten een uitvoerend mandaat bekleden zijn in feite verplicht om nog een ander mandaat te vervullen, hetzij in de publieke hetzij in de private sector. Men moet voor die uitvoerende mandatarissen de mogelijkheid creëren dat zij van dat mandaat kunnen leven. Als het statuut van de lokale mandataris geregeld is, kan desgevallend de huidige discussie over de decumulatie opnieuw worden gevoerd.

De heer *Jef Sleetx* verklaart dat hij het voorstel van bijzonder decreet steunt. Hij is wel van oordeel dat het voorstel niet ver genoeg gaat, omdat de cumulatie met de private sector er niet in wordt geregeld. Niettemin wordt met het voorstel een

eerste stap in de goede richting gezet. De spreker vindt dat een onverenigbaarheid tussen een lokaal uitvoerend mandaat en het mandaat van parlements lid absoluut noodzakelijk is om machtsconcentratie tegen te gaan. De democratie is volgens hem het best gediend met een zo groot mogelijke spreiding van de mandaten. Dat impliceert dat men de gelegenheid moet creëren om anderen aan de macht te laten participeren. In dat kader benadrukt hij ook het tewerkstellingsaspect. Als men pleit voor arbeidsherverdeling lijkt het logisch dat politici, om geloofwaardig over te komen, het goede voorbeeld zouden geven.

De heer *Leo Peeters*, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting verklaart het standpunt van de Vlaamse regering over het voorstel te vertolken. Hij merkt op dat het voorstel van aard is om schuldgevoelens te bezorgen aan cumulerende politici, hoewel die vaak op een goede manier aan politiek doen. De minister waarschuwt voor de mogelijke kwalijke gevolgen van het voorstel waarbij er een onverenigbaarheid wordt ingevoerd tussen een lokaal uitvoerend mandaat en het mandaat van parlements lid. Hij vreest dat op die manier het mandaat van burgemeester of schepen enkel nog zal zijn voorbehouden voor diegenen die een geslaagde carrière in de private sector hebben kunnen uitbouwen (vrije beroepen, zelfstandigen, notarissen, bedrijfsleiders, landmeters, immobiliënkantoren, enzovoort). De minister is van oordeel dat de belangenvermenging en de machtsconcentratie precies wordt aangezwengeld door voor dergelijke beroepen de weg naar het mandaat van burgemeester en schepen vrij te maken.

Volgens de heer *Ward Beysen* heeft de minister in zijn tussenkomst blijk gegeven van een negentiende-eeuwse benadering. De tijd dat de brouwer of de notaris de aangewezen persoon was om burgemeester te worden, is immers reeds lang voorbij.

Er moet volgens de *minister* in eerste instantie gekozen worden voor een volwaardig lokaal mandaat. Het is op dat niveau dat men de democratische toegang tot het mandaat moet waarborgen. Een vermindering van het aantal uitvoerende mandaten gekoppeld aan een betere verloning, is daarbij aangewezen. Bovendien moet de democratische controle via de gemeenteraad versterkt worden. Alleszins moet aan iedereen de mogelijkheid worden gegeven om nog aan politiek te doen.

De minister is zich ervan bewust dat het aspect tijdsbesteding belangrijk is. Hij verwijst in dat verband naar de voorstellen die de Vereniging van

Vlaamse Steden en Gemeenten heeft geformuleerd. Ook kan een grotere professionalisering van de mandaten worden overwogen, wat evenwel niet wil zeggen dat lokale politici ambtenaren moeten worden. Men moet wel een echte keuze kunnen aanbieden aan personen die zich volledig op hun lokaal mandaat willen toespitsen. Daarvoor is een volwaardig sociaal en financieel statuut van de mandataris nodig. Die voorwaarde wordt trouwens ook in het rapport van de Commissie Bestuurlijke Organisatie genoemd wanneer die commissie pleit voor een decumulatie.

De heer *Georges Cardoen* geeft lezing van wat in het CBO-rapport over de decumulatie wordt gesteld: “De CBO wil de cumulatie van gemeentelijke uitvoerende mandaten met een parlementair mandaat verbieden, net als de cumulatie van een gemeentelijk uitvoerend mandaat met een provinciaal mandaat. Daarom pleit de CBO eerst voor het uitwerken van een stevig statuut voor verkozen politici. De huidige cumulatie is immers ten dele ook het gevolg van het lamentabele statuut waarin verkozenen op lokaal niveau moeten werken en waardoor ze soms verplicht zijn meerdere mandaten te combineren. Het wegwerken van de cumulatie is niet haalbaar als niet eerst wordt gezorgd voor een behoorlijk statuut van de lokale verkozenen. Bij gebrek aan een statuut zou een cumulatieverbod ertoe leiden dat alleen nog enkele bevoorrchten een politiek mandaat zouden opnemen. Dat zou tot een nog meer scheefgetrokken representativiteit leiden dan nu het geval is. Het zou nog meer dan nu mensen afschrikken om in de politiek te stappen.”.

Mevrouw *Vera Dua* merkt op dat zij in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden een van de weinige leden is die niet cumuleert met een lokaal uitvoerend mandaat. Zij verwijst naar de statuten van haar partij, die dergelijke cumulaties niet toelaten. Zonder iemand te willen beschuldigen, verklaart de spreker in de commissie dikwijls het gevoel te hebben zich in een commissie van burgemeesters en schepenen te bevinden. Voor veel commissarissen valt blijkbaar het algemeen belang samen met het algemeen belang van de eigen gemeente, hetgeen zeer vaak doorweegt op de discussies die in de commissie worden gevoerd.

De heer *John Taylor* merkt hierbij op dat het logisch is dat in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden politici zetelen die goed vertrouwd zijn met de materie. Eenzelfde redenering geldt bijvoorbeeld voor de Commissie voor Onderwijs, waarin veel mensen zetelen met onderwijservaring.

Mevrouw *Vera Dua* verduidelijkt dat bepaalde commissiebesprekingen, bijvoorbeeld over het Sociaal Impulsfonds, de intercommunales of het CBO-rapport, beïnvloed worden door het feit dat de commissie bevolkt wordt door veel leden met een uitvoerend lokaal mandaat. Indien de commissie leden zou tellen die enkel een parlementair mandaat vervullen, zou de decreetgeving er volgens haar totaal anders uitzien. Op dit ogenblik overheersen volgens de spreker de lokale belangen al te zeer het algemeen belang.

De heer *Georges Cardoen* verklaart dat het belangrijk is dat men als lid van de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden kan terugvallen op ervaringen op lokaal vlak. Ook de heer *Herman De Loor* meent dat de aanwezigheid van lokale mandatarissen een verrijking is voor het parlement. De heer *Gilbert Bossuyt* merkt op dat sommige vernieuwende initiatieven, zoals het Sociaal Impulsfonds, precies vanuit het lokale niveau gegroeid zijn.

De heer *Jos Geysels* treedt de stelling van de heer Vermeiren bij dat politici moeten stoppen om met zichzelf bezig te zijn. Volgens de spreker moeten de politici echter ook stoppen met aan zichzelf te denken. De argumenten die nu worden ingeroepen tegen een decumulatie sluiten niet aan bij een streven naar een meer functioneel bestuur of een betere democratie, maar hebben eerder te maken met een bepaald belang.

De spreker heeft tijdens dit debat bij de tegenstanders een eigenaardige manier van redeneren opgemerkt. Als Agalev vroeger voorstellen lanceerde inzake decumulatie of dienstbetoon, kreeg de partij het verwijt naïef te zijn omdat ze alles ineens wilde realiseren. Momenteel ligt er een voorstel voor om een eerste stap te zetten, maar dan wordt er opgemerkt dat het dossier in zijn globaliteit moet worden bekeken. Men wil er ineens een bijna planetaire discussie van maken, waarbij men alles aan alles koppelt met als resultaat dat er uiteindelijk niets van zal komen.

De spreker is zich ervan bewust dat de voorgestelde decumulatie samenhangt met andere dossiers, bijvoorbeeld de decumulatie met private beroepen. Ook in het Uitgebreid Bureau hebben een aantal fracties zich in die zin uitgesproken. De spreker heeft er geen enkel probleem mee dergelijke voorstellen met spoed in het Vlaams Parlement te behandelen. Hij verklaart verder dat de herwaardering van het lokale mandaat al 20 jaar actueel is. De duizenden mensen die op het lokale vlak actief zijn, verdienen al jaren dat zij beter gewaardeerd

worden. Het is dan ook cynisch te moeten vaststellen dat die herwaardering in een stroomversnelling moet komen omdat er nu politici bij zijn betrokken die ook in het parlement zetelen.

De spreker verklaart ten slotte van de tegenstanders nauwelijks enige argumentatie te hebben gehoord waarom het behoud van de cumulatie voordelig zou zijn voor de werking van het parlement of voor de verfijning van de democratie, op gemeentelijk zowel als op regionaal vlak.

De heer *John Taylor* verklaart respect te kunnen opbrengen voor de eerlijkheid en consequente houding die Agalev bij dit en andere dossiers aan de dag heeft gelegd. Hij vraagt niettemin hoe de heer Geysels nu aankijkt tegen het door Agalev gehuldigde rotatieprincipe, dat inhoudt dat het mandaat van parlementslicid tot twee legislaturen wordt beperkt.

Volgens de heer *Ward Beysen* moet men zich niet afvragen of een globale dan wel partiële aanpak aangewezen is. De enige relevante vraag is wat men in het Vlaams Parlement in de huidige stand van zaken zelf kan doen. Het voorliggende voorstel is daarvan een voorbeeld. De bewering dat het invoeren van een decumulatie een verarming zou betekenen voor het parlement, is volgens de spreker onjuist. De ervaringen in de lokale besturen blijven behouden door het feit dat volgens het voorstel gemeenteraadsleden parlementslicid kunnen blijven. De spreker stelt dat veel van de bevoegdheden van het Vlaams Parlement zich precies richten naar de lokale besturen. De kans op belangenvermenging bij cumulatie van een uitvoerend lokaal mandaat en het mandaat van parlementslicid is in het Vlaams Parlement bijgevolg veel groter dan in een ander parlement.

De spreker merkt op dat de mogelijkheden tot het goed besturen van een gemeente of stad ingeval van cumulatie dikwijls worden gefnuikt. Dat is dan niet zozeer te wijten aan de cumulerende burgemeester of schepen in kwestie, maar vaak wel aan de regeringen (van welke samenstelling ook) die de cumulerende politici in het parlement beschouwen als hun aanhorigen. Op die manier wordt ook belet dat de gemeentelijke autonomie verder gestalte kan krijgen. De spreker meent hier een paradox te ontwaren. Die bestaat erin dat, ondanks de grote aanwezigheid van burgemeesters en schepenen in het Vlaams Parlement, men er niet in slaagt de autonomie van de gemeenten te verdiepen. Als men het voorstel van bijzonder decreet zou steunen, zou het Vlaams Parlement met een grotere onafhankelijkheid tegenover de regering

kunnen bouwen aan een versterkte autonomie van de gemeenten. In die zin komt het voorstel wel degelijk op zijn tijd.

De heer *André Denys* wenst te motiveren waarom hij vroeg om het voorstel van bijzonder decreet met spoed te behandelen. Hij erkent dat ook in zijn fractie de meningen verdeeld zijn en dat het onderwerp van de decumulatie er emotionele reacties oproept. Het VLD-congres heeft evenwel een standpunt vóór decumulatie ingenomen, zodat het logisch is dat men dat standpunt politiek wenst te vertalen in het parlement. Bovendien sluit het voorstel aan op de eindconclusies van de besprekingen over de nieuwe politieke cultuur, zoals goedgekeurd door de fractieleiders van CVP, VLD, SP en Agalev. In die conclusies werd naar aanleiding van het Uitgebreid Bureau van 3 juli 1997 gesteld dat er over de cumulatiebeperking geen eensgezindheid werd bereikt, maar dat de al eerder genomen beslissingen werden bevestigd. In dat verband werd op 6 februari 1997 beslist dat een cumulatieverbod of cumulatiebeperking tussen een parlementair mandaat en een lokaal uitvoerend mandaat zal gelden vanaf de gemeenteraadsverkiezingen van het jaar 2000, voorzover daarvoor een wetelijke regeling zal zijn aangenomen. Een tweede beslissing op die vergadering was dat als discussiepunten werden weerhouden : de cumulatie met privé-beroepen en administratieve ambten en de grens van 30.000 inwoners voor het bepalen van de verenigbaarheid van een parlementair mandaat met een lokaal uitvoerend mandaat. De spreker merkt op dat het voorstel van bijzonder decreet uitvoering tracht te geven aan een onderdeel van de beslissingen inzake de verfijning van de democratie in het Uitgebreid Bureau. In die zin is het verwijt van de tegenstanders dat de indieners zich aan opportunisme bezondigen, onterecht.

De spreker erkent dat de vraag naar het soort politici belangrijk is. Er werden twee strekkingen geschetst, namelijk een Angelsaksische met een verdoorgedreven decumulatie en een Latijnse met een vergaande cumulatie. De spreker wijst erop dat in Frankrijk, waar de cumulatie sterke vormen aanneemt, de socialistische premier Jospin een voorstel heeft ingediend dat volledig in de richting van de Angelsaksische traditie gaat.

De spreker vindt het niet terecht dat het statuut van de lokale mandataris als voorafgaande voorwaarde wordt gesteld vooraleer er over een decumulatie kan worden gesproken. Hij schat dat vandaag ruim 90% van de burgemeesters en schepenen hun mandaat niet cumuleren met dat van parlementslicid. De burgemeesters en schepenen heb-

ben vanzelfsprekend recht op een betere vergoeding, maar het zou onzindelijk zijn dat dossier te koppelen aan dat van de voorgestelde decumulatie. De spreker is van oordeel dat een beter statuut er op de eerste plaats moet komen voor de lokale mandatarissen die niet cumuleren. Hij stelt vast dat de meerderheid op het federale niveau er niet in slaagt om een dergelijk statuut te realiseren.

De spreker verklaart er geen voorstander van te zijn dat er nog uitsluitend beroepspolitici zouden zijn, zowel op het niveau van de gemeente als op het niveau van het parlement. Vandaar ook dat hij een onderscheid maakt tussen de cumulatie met een privé-beroep en de cumulatie met een parlementair mandaat. In een systeem van beroepspolitici zou men teveel het contact met de buitenwereld verliezen. Bovendien is het niet gezond als een mandataris uitsluitend afhankelijk zou zijn van de politiek. De spreker erkent dat de cumulatie van een privé-beroep met een politiek mandaat evenzeer belangenvermenging met zich mee kan brengen. Ter illustratie verwijst hij naar de tussenkomsten van VVD-voorzitter Bolkestein ten voordele van een farmaceutisch bedrijf. Er moeten dan ook duidelijke afspraken gemaakt worden om misbruiken te vermijden.

Volgens de heer *John Taylor* is het evident dat er in concrete gevallen (zoals dat van Bolkestein) wordt opgetreden tegen belangenvermenging door cumulatie van een politiek mandaat met een privé-beroep. Dat wordt trouwens al verboden door de deontologische code die door het Vlaams Parlement werd aangenomen. Er kan evenwel ook indirecte belangenvermenging optreden, zonder dat die gekoppeld is aan een concreet dossier. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als een bedrijfsleider als parlements lid actief is in de Commissie voor Economische Aangelegenheden. De spreker meent dat zich hier een vergelijkbare situatie voordoet als met de burgemeesters en schepenen in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. Hij stelt dat men een situatie moet vermijden waarin parlementsleden geen voeling meer onderhouden met de verschillende geledingen van de samenleving.

De heer *André Denys* merkt op dat het Uitgebreid Bureau in het kader van de verfijning van de democratie eveneens besloten heeft dat Vlaamse parlementsleden niet meer kunnen zetelen in adviesorganen en raden van bestuur van parastatales en pararegionales. Mogelijk zal dat leiden tot een verarming op het technische vlak van de kennis en de debatten, maar dat weegt niet op tegen het vermijden van belangenvermenging en het bestrijden van normvervaging.

Volgens de heer *John Taylor* blijft de centrale vraag welk soort politicus men wil in het parlement en op het lokale niveau. Hij vreest dat bij een decumulatie het parlement bevolkt zal worden met wereldvreemde politici. Verder wijst hij op de riskante aspecten van het mandaat van parlements lid. Voor geheel België zit een gemiddeld parlements lid ongeveer 7 jaar in het parlement. Na elke verkiezing is er een vernieuwing van eenderde van de verkozenen. Hij haalt tevens de zwakke positie aan van de parlementsleden, zowel tegenover de uitvoerende macht als tegenover de politieke partijen. Discussies over het mandaat van parlements lid moeten ook met deze aspecten rekening houden. Men moet er zich alleszins voor hoeden het parlementair mandaat nog minder interessant te maken dan het al is.

De heer *Jos Geysels* deelt de bekommernis van de heer Taylor dat men wereldvreemde politici moet vermijden. Men moet evenwel niet noodzakelijk burgemeester of schepen zijn om de kennis van het lokale niveau in de parlementaire discussie in te brengen, vermits het voorstel niet handelt over gemeenteraadsleden. De spreker verwijst verder naar het feit dat het Vlaams Parlement een deontologische code heeft goedgekeurd en daarvoor niet gewacht heeft op wat er op het federale niveau zou gebeuren. Van de zeven principes waarop de deontologische code gebaseerd is, wenst de spreker er twee aan te halen omdat ze relevant zijn voor de discussie over de decumulatie. Een eerste principe is dat politieke macht maximaal moet worden gespreid. Een tweede principe is dat een parlement primauteit heeft op de andere politieke instellingen. Ten slotte merkt de spreker op dat alle aspecten van de discussie - ook dat van het statuut - in de schoot van de (meerderheids)partijen kunnen worden opgelost.

De heer *Hugo Marsoul* merkt op dat de toegankelijkheid van het lokaal mandaat gewaarborgd moet blijven. Sprekend vanuit zijn ervaring als burgemeester van een middelgrote stad, erkent hij niettemin dat, gezien de toenemende complexiteit en het gewijzigde verwachtingspatroon van de mensen, het steeds moeilijker wordt om tegelijk de functies van burgemeester en parlements lid nog volwaardig in te vullen. Energie, werkkraft en menselijk intellect zijn immers beperkt. De tijdsbesteding die men nodig heeft om het ambt van burgemeester volwaardig in te vullen, sluit in de toekomst allicht het waarnemen van een aantal andere mandaten uit. Onder welke voorwaarden dat dan dient te gebeuren, moet het voorwerp van een ander debat uitmaken.

De heer *Filip Dewinter* verklaart de partijen van zowel oppositie als meerderheid dankbaar te zijn voor het opgevoerde schouwspel. Volgens de spreker hebben zij tijdens dit debat niet anders gedaan dan zichzelf geculpabiliseerd en hun verleden verketterd. Het enige resultaat daarvan is dat de roep naar verandering wordt versterkt.

Volgens de heer *Johan De Roo* bewijst de tussenkomst van de heer Dewinter dat de anti-politiek voordeel haalt uit dergelijke debatten. Hij vindt het niet consequent het voorstel op tafel te leggen op een ogenblik dat er nog geen randvoorwaarden geregeld zijn. Hij vindt het evenmin consequent dat de partijvoorzitter van een van de indieners op drie verkiezingslijsten zal voorkomen.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Bij de artikelen 1 tot 3 worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 1 tot 3 worden verworpen met 8 stemmen tegen 5 bij 2 onthoudingen.

IV. Eindstemming

Het voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van artikel 24bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt verworpen met 8 stemmen tegen 5 bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Julien DEMEULENAERE Georges CARDOEN
